

Anna Mauliņa

Gribu dzīvot Pārventā:

par Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanākumi 2010.gada 11.–12.maijā Ventspilī

Bibliotēku direktori Pārventas bibliotēkā

Ventspils — pilsēta zilās, bet biežāk gan pelēkās jūras un kopš sendienām romantiskās Ventas krastā — 2010.gadā svin 720.gadskārtu. Par tās vēsturi stāsta 13.gadsimta Livonijas ordeņa pils, kas vēstures avotos pirmo reizi minēta 1290.gadā, vecpilsētas senās celtnes, šaurās ieliņas, nebeidzamā kūpinātu zivju un jūras zāļu smarža un pati jūra kā tāluma sapnis un mūžīgais vilinājums...

Šobrīd Ventspils ikvienu sagaida kā moderna pilsēta, kurā ir rekonstruētas vai uzceltas no jauna daudzas jo daudzas būves, tai skaitā: Ventspils bibliotēka, Digitālais centrs, Starptautiskā rakstnieku un tulkojumu māja, kā arī Pārventas bibliotēka, kurā notika Latvijas bibliotēku direktoru pavasara sanāksme.

Pieskaršos tikai dažiem jautājumiem, kas tika apskatīti plašajā sanāksmes programmā.

Ventspils mērs atklāj sanākumi

Sanākumi atklāja Ventspils domes priekšsēdētājs **Aivars Lembergs**, uzsverot, ka Ventspils vadība vēlas, lai ventspilnieki zinātu vairāk nekā citi. Viņš atzīmēja, ka pilnīgu informāciju visās jomās var nodrošināt tikai modernas bibliotēkas un to sistēma, kā arī izglītoti un darbam motivēti bibliotēku darbinieki. Tāpēc Ventspilī ir divas jaunas bibliotēkas, Digitālais centrs, moderna kultūras infrastruktūra. Pilsētas mērs atzina, ka, redzot lielo ventspilnieku interesi par jauno bibliotēku vecpilsētā, kuru ekspluatācijā nodeva

Sanākumi atklāj Ventspils mērs A.Lembergs

2010.gada 11.–12.maijā Ventspilī, Pārventas jaunajā bibliotēkā jeb, kā ventspilnieki saka, baltajā flīgelī notika Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanāksme. Sanāksmes dalībnieku vidū bija arī LR Kultūras ministrijas, Ārlietu ministrijas, Ventspils pašvaldības, valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmas" (v/a KIS), SIA "TietoEnator Alise", kā arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) pārstāvji, kas sadarbībā ar Ventspils bibliotēku arī bija sanāksmes organizētāji.

2004.gada decembrī, tika mainīts pilsētas apbūves plāns un lemts pieņemt dzīves diktēto korekciju — celt jaunu bibliotēku arī Pārventā, kas sākotnēji pilsētas koncepcijā nebija paredzēta. Bez tam, redzot bibliotēku devumu Ventspils intelektuālajā attīstībā, domes deputāti lēma pielāgot rekonstruējamu ēku bibliotēkas vajadzībām arī Gāliņciemā. A.Lembergs atgādināja, ka, viņaprāt, LNB jaunās ēkas celtniecību galvenokārt vajadzēja finansēt Rīgas domei, jo visvairāk to izmantos rīdzinieki, savukārt valdībai viņš ieteica vairāk balstīt bibliotēku sistēmu valstī.

Pārventas modernizācijas stāstu Ventspilī aizsāka domes izpilddirektors **Aldis Ābele**. Ķecerīgā ideja par bibliotēkas būvniecību šajā pilsētas daļā, kurā ventspilnieki negribēja dzīvot, pieder tieši viņam. Pilsētas vadība priekšlikumu atbalstīja, prasīja ātru, modernu un saistošu jaunās bibliotēkas vīziju. Pozitīva bibliotēkas celtniecības pieredze ventspilniekiem jau bija, *baltā flīģeļa*, kā tika nosaukts jaunais Pārventas projekts, vīzija ātri veidojās. Aldis Ābele ierosināja palielināt jaunās ēkas platību līdz 1 500 kvadrātmetriem. Celtniecība ritēja strauji. Domes priekšsēdētājs, pārlūkojot celtniecības gaitu, noslēpumaini teica: tā var būt ļoti liela veiksmē vai tikpat liela neveiksmē. Veiksmē patiešām bija vienreizēja: Latvijas Būvnieku asociācijas skatē jaunuzceltā bibliotēka atzīta par 2009.gada labāko būvi. Tā ieguvusi ventspilnieku mīlestību, iespējams, mainot Pārventas stereotipo statusu. Pilnīgi iespējams, ka ne tikai ventspilnieki tagad teiks: gribu dzīvot Pārventā.

Ventiņi sasniedz mērķus, par kuriem citi vēl tikai domā

Ventspilnieki saražo 3,2% no valsts kopprodukta, 28,5% no Kurzemes kopprodukta. Ja Latvijā iekšzemes kopprodukts sastāda 3 209 latī uz vienu iedzīvotāju, tad Ventspilī tas ir 5 452 latī. Vislielāko pievienoto vērtību Ventspilij dod transports un sakari (53%), būvniecība (21%), tirdzniecība (7%).

Inovatīvajā uzņēmējdarbībā Ventspils vadās no vairākām atziņām, atceroties arī Krievijas un Baltkrievijas savienības valsts sekretāra Pāvela Borodina teikto: *"Pasaulē ir divas valstis salīdzināšanai: tā ir Japāna, kurā nekā nav un viss ir. Un tā ir Krievija, kurā viss ir un nekā nav."* Ventspils pretendē uz pilsētas statusu, kurā viss ir un būs (**Dana Reizniece**, Ventspils augsto tehnoloģiju parka (VATP) valdes locekle).

Ventspils tautsaimnieciskajā un intelektuālajā attīstībā lielu ieguldījumu dod 5 bibliotēkas pilsētā un 13 bibliotēkas novadā. Pilsētā dzīvo 42 883, novadā — 13 613 iedzīvotāji. Katrs ceturtais ventspilnieks un katrs trešais novadnieks izmanto publisko bibliotēku pakalpojumus. Ventspils galvenās bibliotēkas direktors **Aigars Krauze** un viņa vietniece **Astra Pumpura** uzsvēra, ka pēc divu jauno bibliotēku uzcelšanas pilsētā un bibliotēkas ēkas rekonstrukcijas Gāliņciemā būtiski augusi interese par bibliotēkām, lasītāju un apmeklētāju skaits palielinājies par tur-

pat 20%. Aizvien biežāk bibliotēku tīmekļa vietnēs viesojas virtuālie tāllasītāji no Latvijas un plašās pasaules. Publikai patīk inovatīvie pakalpojumi, piemēram, elektroniskais infodisplejs pie ieejas galvenajā un Pārventas bibliotēkā, grāmatu nodošanas

A.Krauze

A.Pumpura

kastes, kurās ielikt izlasītās grāmatas, ja bibliotēka ir slēgta. Protams, šad un tad kāds pamanās te iemest arī kādu *nebibliotēkas* grāmatu, taču bibliotekāri par to neapvainojas. Pagaidām lasītāji gan vēl nav īsti apguvuši pašu jaunāko pakalpojumu — pašapkalpošanās elektronisko grāmatu rezervēšanas iekārtu —, taču tas ir tikai laika jautājums.

Bibliotēku informācijas sistēma ALISE

"TietoEnator Alise" ir vairāk nekā 10 gadu ilga pieredze informācijas sistēmu izstrādē, ieviešanā un apkalpošanā bibliotēku nozarē. Bibliotēku informācijas sistēma (BIS) *ALISE* ieviesta vairāk nekā 200 Latvijas publiskajās, speciālajās, augstskolu, skolu un citās bibliotēkās. Tā nodrošina visu bibliotekāro procesu automatizāciju. Pagājušā gadsimta 90.gados parādījās sistēmas pirmā — 1x versija, kas galvenokārt bija orientēta uz lokālajiem tīkliem, 2009. gadā sākta 5x versijas (*Microsoft.NET 3.5, Microsoft SQL server 2008*) izstrāde. Kā klātesošos informēja SIA "TietoEnator Alise" tirdzniecības vadītāja **Baiba Mūze**, jaunā sistēmas versija būs pieejama jau šī gada nogalē. Tajā būs pilnveidotas esošās sistēmas iespējas un piedāvātas jaunas.

Viena no lielākajām publisko bibliotēku un pašvaldību problēmām šobrīd ir sistēmas *ALISE* uzturēšana, kas reģiona galvenajai bibliotēkai izmaksā Ls 1 700, bet novadu/pagastu bibliotēkām — Ls 250 gadā. Skolu bibliotēkām pirmie trīs uzturēša-

nas gadi pēc līguma noslēgšanas ir bez maksas. Kas notiks pēc tam, to zina tikai sistēmas īpašnieki. Kā zināms, visām bibliotēkām finansējums ir būtiski samazināts. Ne viena vien bibliotēka apsver iespēju atteikties no sistēmas izmantošanas. Veidojas kritiska situācija: tiek apdraudēta reģionālo kopkatalogu attīstība. SIA "TietoEnator Alise" piedāvā: ja novadā ir no 4 līdz 9 bibliotēkām, piemērojama 10% atlaide, ja no 10 līdz 19 bibliotēkām — 15% atlaide, ja vairāk nekā 20 bibliotēkas — 20% atlaide. Taču, kā uzsver pašvaldību vadītāji un novadu bibliotekāri, atlaides šodienas finansiālajai situācijai ir neadekvātas.

jānodrošina. LNB, pārstāvēt skolu bibliotēku intereses LR Saeimā ar Izglītības, kultūras un zinātnes *alias* Strazdiņa komisijas atbalstu ir kauju uzvarējusi, taču karš vēl nav beidzies. Kā sniegt bibliotēkās pakalpojumus skolēniem un skolotājiem, ir pašas skolas, patiesībā — skolas direktora kompetencē. Ir skolas, kas jau strādā ar jauno sistēmu, ir tādas, kas gatavas to darīt, apmēram 100 skolas šīs funkcijas deleģējušas publiskajām bibliotēkām, taču lielākā daļa par nākotni vēl ir neziņā.

Reģionālajām bibliotēkām, lai pārņemtu skolu bibliotēku katalogālo informāciju, trūkst serveru, personāla un finanšu kapacitātes. Šīs problēmas var risināt tikai lielajiem spēlētājiem: IZM, Kultūras ministrijai, LNB, v/a KIS un SIA "TietoEnator Alise" atrodot kopēju valodu bibliotēku mazajā, bet informacionāli piesātinātajā lauciņā. Tas, ka skolu bibliotēkām ir jāiekļaujas vienotajā sistēmā, visiem ir skaidrs. Jautājums ir un paliek: kā to izdarīt bez naudas un personāla?

Armands Magone par "Valodu krastu", koptulkošanu un e-grāmatām

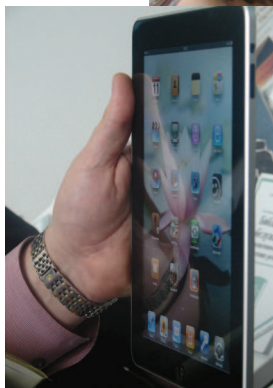
V/a KIS direktors **Armands Magone** pievērsās informācijas tehnoloģiju jaunajām iespējām. Projekta "Valodu krasts" ietvaros paredzēts izveidot mazo valodu tehnoloģiju attīstības centru, kas vienotu un koordinētu pētniecības iestāžu, informācijas tehnoloģiju un citu institūciju sadarbību valodas tehnoloģiju jomā. "Valodu krasta" ideja tapusi pēc valsts prezidenta Valda Zatlera ierosinājuma, kas savukārt radusies pēc prezidenta un IKT magnāta un korporācijas *Microsoft* vadītāja Stīva Balmera tikšanās. Projektu vada kultūras ministrs Ints Dālderis.

Joprojām nav veikta informācijas sistēmas *SKOLU ALISE* ieviešana skolu bibliotēkās. Kā rāda provizorisks statistiskā informācija, 2009.gadā valstī bija 941 vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēka. 2009.gadā saskaņā ar izglītības tīkla reformu reorganizētas 52 bibliotēkas. Kopumā šajās bibliotēkās ir apmēram 9,2 miljoni grāmatu un citu dokumentu. Salīdzinot ar publisko bibliotēku krājumiem, tas ir ļoti liels informācijas masīvs. Tajā varētu būt apmēram 10% tādu informācijas avotu, kuru nav publiskajās bibliotēkās. Tikai neliela skolu bibliotēku daļa iekļāvusies valsts vienotajā bibliotēku informācijas sistēmā, strādājot pie savu bibliotēku krājumu atspoguļošanas reģionālajos kopkatalogos.

Bērnu un jauniešu skaits valstī samazinās un līdz ar to arī skolu un skolu bibliotēku skaits iet mazumā. Kā un kad tas beigsies, nav skaidrs ne Izglītības un zinātnes ministrijai (IZM), ne pašām skolām. Bez tam daudzās jo daudzās skolās bibliotekāra darbam atvēlētas 0,1, 0,2 vai labākajā gadījumā — 0,5 slodze. Patiesībā tas nozīmē, ka šajās skolās bibliotēku praktiski nav un te arī nekādu sistēmu nevajag.

Taču jaunais Izglītības likums pēc lielām cīņām un kara tomēr paredz, ka bibliotekārie pakalpojumi skolu jaunatnei ir

2009.gada nogalē starptautiskā IT korporācija *Microsoft* un Latvijas uzņēmums "Tilde" vienojās par sadarbību, kuras rezultātā tiks īstenoti divi projekti — mašintulkošanas sistēmas izveide no latviešu uz angļu un no angļu uz latviešu valodu, kā arī "Tilde" izstrādātās *EuroTermBank.com* terminu bāzes

paplašināšana. Mašintulkošanas sistēmu plānots izstrādāt aptuveni viena gada laikā. Projektā varētu iesaistīties v/a KIS kā tehnoloģisks partneris un LNB kā apjomīgu digitālo tekstu piegādātājs.

A.Magone prognozēja e-grāmatu ēras sākšanos arī Latvijā. 2009.gadā pasaulē lejuplādei tika piedāvātas vairāk nekā 2 miljoni bezmaksas grāmatu (<http://www.law.stanford.edu/library/blog/?tag=2-million-free-ebooks>).

Mazumtirdzniecības gigants Amazon uz katrām 10 papīra grāmatām pārdod 6 e-grāmatas. Pārdošanas apjomi pastāvīgi aug. Amazon šodien neapšaubāmi ir nepārspēts līderis arī elektronisko lasāmierīču jeb e-grāmatu lasītāju tirgū. E-lasītāju Kindle mēģina izkonkurēt Apple iPad tabletdators. A.Magone iepazīstināja klātesošos ar sava jauniegādātā e-grāmatu lasītāja unikālajām iespējām. 2009. gada 23.decembrī tika aktivizēta tīmekļa vietne, kurā var gūt informāciju par šīs tehnoloģiskās ierīces veidiem, ražotājfīrmām, tehniskajiem risinājumiem (www.elasitajs.lv; <http://egramata.lv>). Praksē joprojām nerimst diskusijas par elektroniskās lasāmierīces pareizāko un labskanīgāko nosaukumu: e-lasītājs, e-laseklis (*grābeklis, kaseklis, spraudeklis, tīmeklis*), e-lasīklis (*adīklis*).

Ventspils mūza: viss Venstpili kļūst smuks pēc suņa, pat bibliotēku vīrieši!

Diskusija: Bibliotēku nozares attīstības stratēģija: 2010–2015

Iepriekšējos gados bibliotēku nozare ir nostiprinājusies, izveidots iedzīvotāju skaitam atbilstošs tīkls, nostabilizējusies bibliotēku konsultatīvā sistēma, pilnveidota bibliotekāru profesionālā sagatavošana, īstenota praksē valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma. Bibliotēkas šodien ir nozīmīgi informācijas sniedzēji tautsaimniecībai, zinātnei, sabiedrībai. Kā uzsvēra LR KM Bibliotēku nodaļas vadītājs **Jānis Turlajs**, iepriekš izvirzītie uzdevumi

pamatā ir izpildīti. Vajadzīga jauna stratēģija, kurā atspoguļojamas gan ekonomiskās recesijas sekas, proti, bibliotēku izdzīvošanas stratēģija, gan atjaunotnes iezīmes, gan jauni attīstības metri, gan rīcības plāns izvirzīto uzdevumu sasniegšanai. Stratēģija būs Ministru kabineta apstiprināts dokuments, ko varēs izmantot nākamo gadu budžetu plānošanā un bibliotēku nozares attīstībā. Pievērsīšos tikai dažiem diskusijā apskatītiem momentiem.

Diskusijas vadītāja LNB izpilddirektore **Dzintra Mukāne, Armands Magone**, Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja, Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkas direktore **Aija Janbicka**, Latvijas Universitātes bibliotēkas direktore **Iveta Gudakovska**, kā arī daudzi jo daudzi klātesošie vienojās, ka stratēģijā iekļaujami šādi jautājumi:

1. LNB jaunās ēkas ietekme uz bibliotēku nozares attīstību;
2. nākotnē saglabājams līdzšinējais bibliotēku strukturējums: nacionālās, reģionālās un vietējās nozīmes bibliotēkas;
3. izstrādājama un ieviešama Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas 2.kārta (VVBIS2), kurā iekļaujamas arī skolu bibliotēkas;

4. lai arī izstrādāta digitalizācijas projektu metodoloģiskā bāze "Ciparotāja rokasgrāmata", adaptēti starptautiskie metadatu standarti, izvērsts konsultatīvais darbs visos bibliotēku nozares darba virzienos, pilnveidojami un izvēršami inovatīvi pakalpojumi bibliotēku nozares attīstībai, aptverot visus bibliotēku veidus;

5. paplašināma poligrāfisko objektu digitalizācija, iekļaujot tajos arī bibliotēku nozares un saskarzinātņu izdevumus un pelēko literatūru;

6. neskatoties uz bibliotēku apmeklētības pieaugumu,

piesaistāms daudz vairāk jaunu lasītāju, it īpaši publiskajās bibliotēkās. Bibliotēku pakalpojumus valstī kopumā izmanto 46% iedzīvotāju. Publiskajās bibliotēkās kā lasītāji reģistrējušies tikai 18% iedzīvotāju (t.sk. novados — 26%, republikas pilsētās (izņemot Rīgu) — 19%, Rīgā — 10%).

Latvijas Bibliotēku portāla 2.kārta

LNB, administrējot Latvijas Bibliotēku portāla saturu un v/a KIS, nodrošinot tehnoloģisko vidi, visbiežākajā veidā pilda *Likuma par Latvijas Nacionālo bibliotēku 7.pantā* noteiktās funkcijas — *sniegt atbalstu Latvijas bibliotēku sistēmas attīstībai, uzkrājot,*

apkopojot un analizējot profesionālo informāciju par bibliotēku nozari.

Portāls bibliotekāru vidē jau atradis pareizo virzienu, tā izmantojamības statistika laikā no 2010. gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam ir šāda: kopējais apmeklējums — 70 323, unikālie apmeklējumi — 35 966; vidējais apmeklējums dienā — 388,22, jauni apmeklējumi — 44,79%, atkārtoti apmeklējumi — 55,21%.

Kopš portāla pirmsākumiem 2007.gada novembrī pārlūkots 2 miljoni lapu.

V/a KIS sistēmadministrators **Jānis Ziediņš** un LNB BAI galvenā bibliotekāre **Kristīne Deksnē** informēja, ka portāla 2.kārtā būtiski tiks pilnveidota interaktivitāte. Jaunā dialogālā vide veicinās saskarsmi starp lasītājiem un bibliotēku nozares speciālistiem, ļaus gan lasītājiem, gan bibliotekāriem pilnveidot portāla saturu, veidot savus profilus, bilžu galerijas, informācijas forumus, iepazīt grāmatu jaunumus, sadarboties ar interesējošajām institūcijām. Šobrīd apmēram 80% bibliotēku nav mājaslapu, tāpēc savas bibliotēkas profila — detalizētas informācijas par savu bibliotēku — ievietošana un regulāra uzturēšana portāla vidē, ko ar lokālo redaktoru starpniecību var veikt katrs bibliotekārs, būs ļoti nozīmīga. Bez tam portālā ir iespējama komentēšanas iespēja gan reģistrētiem, gan neregistrētiem portāla apmeklētājiem.

Jauno portāla versiju no 2009.gada 20.oktobra līdz 2010.gada 22.martam veidoja IKT speciālisti no v/a KIS un SIA "TietoEnator Alise", kā arī bibliotēku nozares pārzinātāji un LNB.

Šobrīd portāls joprojām darbojas testa versijā, tāpēc gaidām jūsu ieteikumus, priekšlikumus un *draudzīgu* kritiku.

Diskusija: Bibliotēku nozares darbinieku izglītība: profesionālās izglītības likuma grozījumu konteksts

Valstī notiek formālās izglītības sašaurināšanās, kas veicina profesionālās pilnveides vajadzību pieaugumu, izvirza jaunas paradigmas un palielina pieprasījumu pēc atbilstošām kursu programmām. Jaunā situācija liks aktivizēties LNB Mācību centram un reģionālajiem mācību centriem. Bez tam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā fiziskajām personām būs nepieciešams profesionālo kompetenču vērtējums, ko iegūs, kārtojot profesionālās kvalifikācijas eksāmenu neformālās izglītības atzišanas institūcijā.

Grozījumi Profesionālās izglītības likumā skar arī bibliotēku darbiniekus. Likumprojekta mērķis — izstrādāt, noteikt un atzīt neformālās izglītības vietu izglītības sistēmā, kā arī izveidot normatīvo bāzi neformālās izglītības atzišanai. Acīmredzot likuma izstrādātāji prognozējuši, ka līdz ar turpmākās izglītības sadārdzināšanos ne visi studētgrībētāji spēs samaksāt par formālās izglītības iegūšanu un pārkvalificēšanos mūža garumā.

Diskusijas vadītāja, LNB Personāla daļas vadītāja **Lita Hofmane**, LNB BAI Mācību centra vadītāja **Dženija Dzirkale**, Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) direktore **Doloresa Veilande** analizēja situāciju bibliotēku nozares darbinieku profesionālajā pilnveidē.

Konceptuāla lēmuma pieņemšana par pāreju uz jaunu neformālās profesionālās izglītības sistēmu tika atbalstīta. Tā iestrādājama Bibliotēku nozares stratēģijā 2010.–2015.gadam.

Kolēģi vienojās par turpmāko profesionālās pilnveides attīstības iespējamo

scenāriju 2010.–2015.gadam: LNB Mācību centrā izstrādājama jauna 160 stundu bibliotēku darba un informācijas pamatzināšanu programma, papildināma un modernizējama 36 stundu programma, piedāvājamas jaunas vienas dienas kursu programmas, aktivizējama lektoru sagatavošana, Latvijas Universitātes Informācijas un bibliotēku studiju nozarē turpināmas akreditētās un jau uzsāktās mācības 4 specializētās 160 stundu programmās.

Būtu pārņemama RCB Mācību centra pieredze ārvalstu lektoru piesaistīšanā. Rīgas kolēģi noklausījušies kolēģu lekcijas no Šveices (Cīrihes publisko bibliotēku

Diskusiju par bibliotēku nozares attīstības stratēģiju vada eksperti (no kreisās): A.Magone, J.Turlajs, A.Janbicka, Dz.Mukāne un A.Mauliņa

tīkla attīstība, Krājuma veidošana un līdzekļu izlietojums krājuma attīstībai Cīrihes pilsētas bibliotēkā), Somijas (Helsinki pilsētas bibliotēka kā piemērs izmaiņām somu bibliotēkārājā pasaulē, Klientorientēta bibliotēka), Beļģijas (Publisko bibliotēku menedžments un attīstība, Stratēģiskā plānošana, Bibliotēku popularizēšana: piemēri no flāmu Bibliotēku nedēļas, "Zandletters" — informācijas un multimediju projekts Ostendes pilsētas iedzīvotājiem), Lasīšanas popularizēšana bibliotēkā, Tirgus izpēte).

Diskusijā izskanēja priekšlikumi — vairāk sadarbības, nostiprinot partnerības un sadarbības tīklu starp LNB, LU, Latvijas Kultūras koledžu (LKK) un reģionālajiem mācību centriem, veikt priekšdarbus eksaminācijas centra izveidošanā un akreditēšanā.

LNB jaunajā ēkā Mācību centram plānotas inovatīvas funkcijas un cita kapacitāte, kas aktivizēs gan lasītāju, gan bibliotekāru apmācību.

Šobrīd LNB darba grupa izstrādā starptautisku 3

gadu projektu profesionālās neformālās izglītības kvalitātes uzlabošanai, Igaunijas un Somijas labākās pieredzes pārnesi, lektoru/treneru profesionālajai pilnveidei, dažādu metodisko un mācību materiālu izstrādei.

2010.gada 5.maija diskusijā "Par bibliotēku nozares profesionālās izglītības kvalitātes un tālākas attīstības jautājumiem", kurā piedalījās Latvijas Bibliotēku padomes, KM, LNB, Latvijas Universitātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas, LKK, Daugavpils novada Kultūras pārvaldes, RCB speciālisti, konceptuāli nolemts: **atzīt, pilnveidot un paplašināt neformālo izglītību** (kursi, mācībsemināri, konferences, pieredzes apmaiņas pasākumi, formālas un neformālas diskusijas, *prāta vētras*, seminārnometnes u.t.t.) **bibliotēku nozarē** atbilstoši "Grozījumiem Profesionālās izglītības likumā", kas nosaka jaunu neformālās izglītības atzišanas kārtību, isā lai-

kā ļaujot koncentrēti apgūt un/vai pilnveidot profesionālās iemaņas un prasmes. Tas izvirza jaunus uzdevumus bibliotēku nozares Mācību centriem — izstrādāt neformālās izglītības ieguves sistēmu bibliotēku nozarē, ietverot to "Bibliotēku attīstības pamatnostādnes 2011.-2015.gadam", kā arī dibināt neformālās izglītības pārvaldības apvienību, kas aptvertu bibliotēku nozari, dokumentāciju, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ne tikai bibliotēkās, bet arī citās kultūras institūcijās.

Bibliotēku teritorija sociālajos medijos

LNB sabiedrisko attiecību speciāliste **Signe Valtīņa** salīdzināja populāros un visiem zināmos sociālos medijus — laikrakstus, radio, TV —, kas parasti tiek kontrolēti institucionāli ar neskaitāmajiem elektroniskajiem sociālajiem medijiem: *Twitter, Facebook, YouTube, Flickr, Digg* u.c., kas pakļauti tikai paškontrolei. Pēdējie nodrošina bezmaksas reklāmu, bez maksas informē sabiedrību, maina stereotipus, piemēram, arī par bibliotēkas tēlu. Tie ir savstarpēji savietojami un ērti lietojami, tajos var iesaistīties ikviens, kas vien to vēlas, piemēram, plānojot kopīgas akcijas. Taču tie aizņem pārāk daudz laika, bet mūsdienai cilvēks būtiski cieš no laika deficīta.

Skatoties nākotnē no 2010.gada skatu punkta, prognozējams mobilo tālrunu izmantojamības pieaugums bibliotēku pakalpojumos un e-grāmatu eskspansija. Cilvēki vairāk iesaistīsies dažādos sociālajos tīklos, pieaugs dažādu *Google* produktu popularitāte, bibliotēku mājaslapas kļūs arvien draudzīgākas, plašāk tiks izmantota aplāde. Savukārt sociālie mediji bibliotēkās kļūs nepieciešamība un līdzekļu taupīšana, nevis izklaide.

Krīze nav tikai pagrimuma laiks, tas ir arī lielu iespēju laiks. Ventpils seminārs pierādīja, ka neizmantotu iespēju ir ļoti daudz.

(Ginta Gredzena foto)

Ar semināra referātu prezentācijām var iepazīties LNB tīmekļa vietnē: <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/konferencu-materiali/20100511/latvijas-zinatnisko-speciālo-un-publisko-biblioteku-direktoru-2010-gada-pavasara-sanaksme>